

**ΟΜΙΛΙΑ ΣΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ:
«Σύγχρονες τάσεις και δυναμικές της Σχολικής Ψυχολογίας
στην Εκπαίδευση και στη Μουσική Παιδαγωγική.**

Πειραιάς, 11-12 Απριλίου 2008.

ΜΟΥΣΙΚΕΣ «ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ» ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ:

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

Eleni Lapidaki, PhD.,
Department of Music Studies,
Aristotle University of Thessaloniki, Greece.
email: lapidaki@mus.auth.gr

Η παρουσίαση αυτή έχει ως στόχο να προτείνει μια νέα μορφή μουσικοεκπαιδευτικής διαδικασίας, που στηρίζεται στον θεσμό της «κοινότητας μάθησης». Αυτή η διαδικασία, την οποία εφαρμόζει πειραματικά για πρώτη φορά στην Ελλάδα το ερευνητικό έργο C.A.L.M. (Community Action In Learning Music), που ίδρυσε και συντονίζει η ομιλούσα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, αναγνωρίζει την μουσική δημιουργικότητα ως μια ψυχολογική διαδικασία που είναι στενά συνυφασμένη με α) το μυστήριο του ασυνείδητου, β) την ανάπτυξη της μουσικής ατομικότητας και γ) την επιθυμία κάθε δημιουργού να παραβεί υπάρχοντες κανόνες και κώδικες, λόγω της προσωπικής και κοινωνικής πάλης μεταξύ παράδοσης και καινοτομίας.

Ειδικότερα, όσον αφορά τη σχέση μεταξύ μουσικής εκπαίδευσης και «κοινότητας», η μουσική μάθηση και διδασκαλία συντελούνται, όταν ο δάσκαλος μουσικής ενός σχολείου ή πανεπιστημίου και ο μαθητής/φοιτητής συνειδητοποιήσει ότι αποτελεί ένα αναπόσπαστο μέρος ενός μεγαλύτερου συνόλου —της οικογένειας, της κοινωνίας, του πολιτισμού και της βιόσφαιρας του πλανήτη—πέρα από τον ρόλο που παίζει ο καθένας στην σύγχρονη κοινωνία σαν ειδικός, δάσκαλος, εργοδότης, μαθητής, φοιτητής, καταναλωτής. Όσον αφορά την σχέση τους με την «κοινότητα», το έργο όσων

ασχολούνται με την μουσική διδασκαλία, όπως αντιστακλάται και στο περιεχόμενο των μουσικών προγραμμάτων, τείνει να είναι προσανατολισμένο στο αντικείμενο και όχι στην ανθρωπιστική φύση της μουσικής: σπουδάζουμε τους «ήχους», που τρέχουν σε πραγματικό χρόνο, για να τους αναλύσουμε, να τους συνθέσουμε, να τους παίξουμε, μόνοι μας ή με άλλους, ή να τους διδάξουμε σε άλλους. Με άλλα λόγια, η τυπική σχέση μας με την κοινότητα ως μουσικοεκπαιδευτικοί δεν είναι διαλογική, συνεργατική και αμφίδρομη, αλλά αποτελεί μια μονόδρομη δράση που αποκαλείται «διδασκαλία».

Η εκπαιδευτική καινοτομία αυτής της προσέγγισης έγκειται στο γεγονός ότι η μουσική διδασκαλία και μάθηση, μέσω της μουσικής δημιουργικότητας καθηγητών μουσικής και μαθητών, εκτός από την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, αποσκοπεί να τους βοηθήσει να ορθώσουν ένα λόγο «πολιτικό», που αφορά την ανθρώπινη συνθήκη, την ισότητα, την κοινωνική συνείδηση, την κοινωνική δράση και τον κοινωνικό αποκλεισμό, σε αντίθεση με την επικρατούσα μουσικοεκπαιδευτική προσέγγιση που βλέπει τη μουσική δημιουργικότητα ως αποτέλεσμα μιας αυτομυθοπλαστικής και αυτοαναφορικής μουσικής ψυχολογικής διαδικασίας ξεκομμένης από τους «άλλους» και τον κόσμο.